

«ΕΠΙΤΑΞΕΙΣ», ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΗΣ «ΕΝ ΜΕΣΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ» (ΕΙΠΑΜΕ ΝΑ ΠΡΟΣΘΕΣΟΥΜΕ ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΛΙΓΟ ΥΦΟΣ)

Όπως ξέρουν καλά οι αναγνώστες μας, μπορεί να φημιζόμαστε για τον κυνισμό μας, αλλά ακόμα κι εμάς πέρυσι τον Μάρτιο μάς είχε έρθει νταμπλάς: η κρατική μηχανή κόντευε να πάρει φωτιά κι εμείς παλεύαμε να αμυνθούμε βγάζοντας νόημα και στις δέκα μεριές από τις οποίες τρώγαμε ταυτόχρονα ξύλο. Παρά τη βαθιά πεποίθησή μας για τη ρουφιανιά τους, ούτε εμείς δεν μπορούσαμε να χωνέψουμε το πόσο ρουφιάνοι είναι οι αριστεροί. Αυτή ήταν η κατάσταση μας όταν μες στον βαθύ χαμό, κάπου στα μέσα του Απριλίου του '20 δηλαδή, εντοπίσαμε το παρακάτω τρικάκι στους δρόμους του κέντρου.

Τα μέσα του περσινού Απριλίου ήταν η περίοδος όπου οι αριστεροί είχαν αρχίσει δειλά-δειλά να εμφανίζονται για λίγο και έξω από το facebook. Μέχρι τότε, αν εξαιρέσεις τα καραντινοαυτοκόλλητα που είχαμε βγάλει, οι δρόμοι ήταν έρμαιο της εκστρατείας καθαριότητας του κ. Μπακογιάννη. Οπότε, αυτό το τρικάκι έκανε μπαμ. Εκείνες τις μέρες, η ξεδιάντροπη υποστήριξη της κρατικής γνώμης περί ιού, του κλεισίματος όλων μας στο σπίτι και του ξεσκίματος των «δουτικών ελευθεριών» φάνταζε ακόμα εντυπωσιακή.

Αυτό το τρικάκι λοιπόν μας είχε τσαντίσει, δίχως να το προσέξουμε αρκετά. Μας είχε τσαντίσει γιατί συμφωνούσε με τη φυλάκισή μας στο σπίτι και με την παράνοια, μας είχε τσαντίσει γιατί συμμετείχε στο νέο (τότε) τρεντ της ηρωποίησης των γιατρών και των «ειδικών», μας είχε τσαντίσει κυρίως γιατί έλεγε αυτό το «τεστ σε όλους» που δεν ήταν καν «για όλους» και που μας ψίλιαζε ότι αυτοί ετοιμάζονταν να μας χώνουν με το ζόρι βελόνες στα μπράτσα και μπατονέτες όπου βρουν. Ότι αυτοί θα άρχιζαν να μας τεστάρουν υποχρεωτικά. Και πράγματι, ένα χρόνο αργότερα τα αιτήματα της *Αντικαπιταλιστικής Ανατροπής στην Αθήνα* έχουν γίνει πραγματικότητα. Στις δουλειές και στα σχολεία είμαστε υποχρεωμένοι να δηλώνουμε ότι ναι, βάλαμε ένα ματσούκι στη μύτη μας και να ενημερώνουμε το κράτος για την κατάσταση της υγείας μας. Αλλά και οι ιδιωτικές κλινικές της χώρας έχουν υποστεί διάφορες μορφές αυτού του «επίταξη». *Αντικαπιταλιστική νίκη* λοιπόν!

Αλλά τι σκατά είναι αυτό το «επίταξη» και γιατί εδώ και έναν χρόνο περνιέται ως επαναστατικό αίτημα; Στο σχολείο μαθαίναμε ας πούμε ότι «επίταξη» κάνει το κράτος σε καιρούς πολέμου, όπου έρχεται και σου λέει «θα φιλοξενηθούν στο σπίτι σου καμιά τριανταριά φαντάροι, δεν πιστεύω να σ' ενοχλεί». Στις ταινίες μαθαίναμε ότι «επίταξη» έκαναν οι αστυνομικοί επιθεωρητές σε ράντομ αμάξια περαστικών για να καταδιώξουν τους εγκληματίες. Αλλά η μόνη επίταξη που είχαμε όντως δει να συμβαίνει ήταν η «επίταξη» ως τρόπος λήξης μιας απεργίας, συνήθως του δημοσίου και ακόμα πιο συνήθως του Μετρό. Σε κάθε περίπτωση δεν είχαμε δει πουθενά κάποια έννοια της «επίταξη» που να περνιέται ούτε στο ελάχιστο μαρξιστική και υπέρ-της-εργατικής-τάξης. Και πόσο μάλλον τέτοια αντικαπιταλιστικά αιτήματα να ικανοποιούνται από την κυβέρνηση του «Μητσοτάκη Κάθαρμα».

Εν έτει 2020 λοιπόν, η ελληνική αριστερά βγήκε και φώναξε «επίταξη των

ιδιωτικών κλινικών». Η ελληνική δεξιά αφού ψέλλισε κάτι, βγήκε και έκανε πράξη την «επίταξη των ιδιωτικών κλινικών». Τα αφεντικά των ιδιωτικών κλινικών, ή όπως τους αποκαλεί η αριστερά «οι κλινικάρχες», δε διαμαρτυρήθηκαν και πολύ, το αντίθετο μάλιστα. Και το χάος μεγαλώνει.

Ήδη από πέρυσι όμως οι ίδιοι οι μαέστροι του χάους, οι αριστεροί, μας είχαν δώσει hints για το τι ακριβώς εννοούν. Πάρτε για παράδειγμα την αφίσα της περσινής πρωτομαγιάς:

Τι να σημαίνει πάλι αυτό το «Επίταξη ιδιωτικών νοσηλευτηρίων, ξενοδοχείων και επιχειρήσεων που κλείνουν»; Για να το καταλάβουμε καλύτερα πρέπει να φύγουμε απ' την πλημμύρα αγωνιστικής μαρτυρολογίας της αριστεράς και να δούμε τον κόσμο όπως συνηθίζουμε: δηλαδή ως έναν καπιταλιστικό κόσμο. Έναν κόσμο εν μέσω μιας καπιταλιστικής κρίσης, με αυτό που τα αφεντικά αποκαλούν «υπερβάλλουσες παραγωγικές δυνατότητες». Έναν κόσμο όπου τα έθνη-κράτη κοιτάζουν πρώτον πώς θα πλακώσουν την εργατική τους τάξη και δεύτερον πώς θα πλακωθούν αναμεταξύ τους. Οπότε, το κάθε κράτος κοιτάζει πώς θα διασώσει τη δική του αστική τάξη μετακυλίωντας τα προβλήματα που της γεννά η κρίση στην εργατική του τάξη και στους ξένους ανταγωνιστές της.

Σ' αυτόν τον κόσμο, τα κράτη δεν κοιτούν μόνο να μας κόψουν τους μισθούς και να μας αρχίσουν στις σφαλιάρες. Κοιτούν και πώς θα γίνει να παρακάμψουν όλες τις συμφωνίες που είχαν με τους ανταγωνιστές τους και να επιδοτήσουν την αστική τους τάξη με κρατικό χρήμα, που θα προστεθεί μετέπειτα στο ήδη διογκωμένο δημόσιο χρέος. Εκεί ακριβώς βασίζεται η ιδέα του «κρατικού προστατευτισμού». Το κάθε κράτος κοιτάζει πώς θα γίνει να διασώσει τα ντόπια αφεντικά από την καπιταλιστική κρίση, κοιτάζει πώς θα γίνει να ρίξει χρήμα σε καπιταλιστικούς κλάδους που βαράνε μύγες. Πώς θα γίνει να δώσει φιλή ζωής σε επιχειρήσεις που κανονικά είναι για να κλείνουν.

Ωπ! Να το πάλι αυτό το «κλείνουν». Ιδωμένο κάτω απ' αυτό πρίσμα, πέρυσι τον Μάιο στην αφίσα των ρουφιάνων αριστερών μάς έκαναν κλικ τα «ξενοδοχεία που κλείνουν», τα οποία αν θυμάστε όντως «επιτάχθηκαν» με το αζημίωτο για να φιλοξενήσουν καραντινιασμένους. Επρόκειτο για τα ίδια ξενοδοχεία που ζητούσαν να τα κλείσει το κράτος υποχρεωτικά και να τα πληρώνει, γιατί και

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 1

Ο κ. Γιαννακόπουλος, ο μεγαλύτερος υποστηρικτής της «ισότιμης πρόσβασης στην υγεία για όλους», μιλάει στη Βουλή:

«Πριν από 5 χρόνια αρχίσαμε και φωνάζαμε και λέγαμε ότι υπάρχει ένα σχέδιο Καρόνε, σχέδιο της τρούικας να κλείσει η ελληνική φαρμακοβιομηχανία. Οποιοδήποτε παρακολουθούν τον τομέα του φαρμάκου και το τι έχει γίνει, αν δεν έχουν καταλήξει στο ίδιο συμπέρασμα είναι είτε στημένοι, είτε βλάκες, είτε άσχετοι. Να είσατε βέβαιοι ότι το φθηνό ελληνικό φάρμακο θα αντικατασταθεί με ξένο ακριβό φάρμακο. Αν αυτό θέλετε, το βράδυ της Παρασκευής ψηφίστε “ναι”».²⁹

Είναι Οκτώβρης του 2015, πάνω που ο Αλέξης ετοιμάζεται να «προδώσει», υποχωρώντας στο αίτημα των «δανειστών» για μείωση της τιμής των φαρμάκων.

Φυσικά η ιστορία αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη. Αυτό που μας ενδιαφέρει όμως εδώ είναι ότι όλα αυτά κατέρρευσαν το 2009.

ΤΑ «ΜΝΗΜΟΝΙΑ» ΚΑΙ Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (2009-2015)

Το 2009 η ελληνική οικονομία κατέρρευσε. Τα επόμενα χρόνια το ελληνικό κράτος συμφώνησε με τους δανειστές του κάτι πράγματα που τα λέγαν «μνημόνια» με τα οποία υποτίθεται ότι οι ανάλητοι δανειστές ήθελαν να κοπεί ο μισθός μας. Στην πραγματικότητα αυτό που ήθελαν οι «δανειστές», δηλαδή τα υπόλοιπα κράτη της Ε.Ε., ήταν να άρει έστω εν μέρει το ελληνικό κράτος τον προστατευτισμό του στην ελληνική βιομηχανία. Τα επόμενα χρόνια, η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη (που αποτελούσε το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής) συνέχισε έτσι:

Ατακτη καταράκι! Το ελληνικό κράτος αναγκάστηκε προς μεγάλη του λύπη να βάλει κάποιου είδους φρένο στην κρατική χρηματοδότηση της βιομηχανίας της υγείας. Πρώτα και κύρια αναγκάστηκε να σταματήσει να πληρώνει με χρυσάφι τα γενόσημα φάρμακα που έφτιαχνε η ελληνική φαρμακοβιομηχανία. Το πράγμα εδώ είναι περίπλοκο γιατί ξεφεύγει από τους απλούς νόμους της αγοράς και της ζήτησης όπως τους μαθαίνουμε στο σχολείο. Το ελληνικό κράτος είναι ο αγοραστής. Η φαρμακοβιομηχανία είναι ο πωλητής. Κι όμως: το ελληνικό κράτος ΔΕ ΘΕΛΕΙ να αγοράζει φτηνά. Το ελληνικό κράτος θέλει να κανονίζει το ίδιο την τιμή και να την ορίζει ψηλά, ώστε να χρηματοδοτεί τη φαρμακοβιομηχανία του. Αυτή τη δυνατότητα τού έκοψαν τα «μνημόνια». Η όπως το περιέγραφε ο Θεόδωρος Τρύφων, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας:

Στο πλαίσιο της μνημονιακής υποχρέωσης να μειωθεί η φαρμακευτική δαπάνη, εφαρμόστηκαν, μονομερώς, εξοντωτικές μειώσεις στις ήδη χαμηλές τιμές των καταξιωμένων Ελληνικών φαρμάκων και κυρίως των γενόσημων, τα οποία αποτελούν το βασικό προϊόν της Ελληνικής παραγωγής.⁵

προ κορονοϊού βαρούσαν μύγες.¹ Επομένως, η «επίταξη» δεν ήταν τίποτα παραπάνω από μία ακόμα μέθοδος κρατικού προστατευτισμού, μία ακόμα μέθοδος υποστήριξης των ντόπιων αφεντικών με κρατικό χρήμα.

Η όλη αντιπαράθεση γύρω απ' το ζήτημα δεν έχει να κάνει με κάποια διήθεν ιδεολογική διαμάχη αριστεράς-δεξιάς. Αντίθετα, πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως μέθοδος διαπραγμάτευσης για το μέγεθος της κρατικής υποστήριξης. Έχουν υπάρξει άλλωστε και άλλα τρανά παραδείγματα τέτοιων δημόσιων συζητήσεων, τα οποία το αποδεικνύουν.²

Οι ιδιωτικές κλινικές όμως, δεν είναι απλά κάποιες επιχειρήσεις σε κρίση. Είναι κομμάτι μιας από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες του ελληνικού κράτους, της βιομηχανίας της υγείας. Μιας βιομηχανίας που δέχεται τα οφέλη του κρατικού προστατευτισμού εδώ και δεκαετίες. Και ταυτόχρονα μιας βιομηχανίας που τον τελευταίο χρόνο τέθηκε στο επίκεντρο της δημοσιότητας, ειδικά απ' τη στιγμή που η καπιταλιστική κρίση παρουσιάστηκε ως «υγειονομική». Κάπου εδώ χρειάζεται να κάνουμε μια μικρή ανασκόπηση της βιομηχανίας της υγείας στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Θα προσπαθήσουμε να είμαστε σύντομοι.

Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ: ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΕΥΝΣΙΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΤΟ 2009

Όταν ακούμε «ιδιωτικές κλινικές» πρέπει να σκεφτόμαστε ολόκληρη τη βιομηχανία της υγείας. Η οποία, όπως γράφαμε και στο προηγούμενο τεύχος, μέχρι το ξέσπασμα της κρίσης δούλευε με όρους υγειονομικού κεύνσιανισμού: δηλαδή το κράτος έριχνε χρήμα στον κλάδο της υγείας με κάθε τρόπο, αναβάλλοντας την κρίση στο μέλλον και δημιουργώντας παράλληλα δημόσιο χρέος επειδή αυτό το χρήμα ήταν σε μεγάλο μέρος δανεικό χρήμα. Το ελληνικό κράτος από τις αρχές του '90 και μετά άρχισε να προωθεί τη φαρμακοβιομηχανία του. Η πρώτη ίσως μεγάλη κίνηση προστατευτισμού ήταν όταν το 1997, καταργήθηκε με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου κάθε εισφορά της φαρμακοβιομηχανίας προς τα ασφαλιστικά ταμεία, όπως ίσχυε μέχρι τότε.³ Τότε ξεκίνησε η τρελή κούρσα αύξησης της φαρμακευτικής δαπάνης. Έτσι ερμηνεύαμε το γνωστό πλέον διάγραμμα που παρουσιάζει τη φαρμακευτική δαπάνη από το 2000 ως το 2009. Μέσα σε εννιά χρόνια η συνολική δαπάνη για φάρμακα σχεδόν τετραπλασιάστηκε, ενώ ο πληθυσμός παρέμενε σταθερός!

Όμως, όπως κάθε κεύνσιανισμός, έτσι κι ο υγειονομικός κεύνσιανισμός αφορά την εγχώρια οικονομία. Δηλαδή, τα κράτη ρίχνουν χρήμα στα ντόπια αφεντικά, όχι γενικώς κι αορίστως. Όπως σημειώναμε στο προηγούμενο τεύχος, «Το ελληνικό κράτος προωθεί τη δικιά του φαρμακοβιομηχανία όπου κι όπως μπορεί έναντι των ανταγωνιστών του. Αυτό προσπάθησε να κάνει το 2009, τα ίδια έκανε το 2015 με το δημοψήφισμα κι αυτό θα προσπαθήσει να κάνει και σήμερα».⁴ Επομένως, οι ενέσεις κρατικού χρήματος στην εγχώρια βιομηχανία της υγείας δεν είναι σκέτα κεύνσιανό μέτρο. Είναι ταυτόχρονα και μέτρο προστατευτισμού των ντόπιων αφεντικών έναντι των ξένων. Η βιομηχανία της υγείας μάλιστα, με αιχμή τη φαρμακοβιομηχανία, αποτελεί έναν σημαντικό τομέα της ελληνικής οικονομίας, ο οποίος είναι και εξαγωγικός.

ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΦΟΡΑ ΟΛΟΥΣ

Τον Νοέμβριο του 2019, η ελληνική φαρμακοβιομηχανία διοργάνωσε μια ημερίδα με τίτλο ClawBack4Pharma όπου θέμα συζήτησης ήταν – προφανώς – το πλαφόν της κρατικής χρηματοδότησης και το πώς θα παρακαμφθεί. Στη φωτό διακρίνονται από αριστερά: πρώτος ο κ. Γιαννακόπουλος (ο βιομήχανος, όχι ο φούρναρης), τρίτος ο κ. Θ. Τρύφων, πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας, πέμπτος ο κ. Ξανθός, τομεάρχης Υγείας του Σύριζα και έκτος ο κ. Κικιλίας, Υπουργός Υγείας. Σύσσωμο το ελληνικό κράτος ψάχνει λύσεις στο πρόβλημα. Για καλή του τύχη, την ίδια στιγμή στην Κίνα μια νυχτερίδα έμπλεκε μ' έναν παγκόλινο...

Μνημονιακή υποχρέωση λοιπόν το να μη δίνει τόσο πολύ χρήμα το ελληνικό κράτος στη φαρμακοβιομηχανία του. Μέσα σε πέντε χρόνια, η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη μειώθηκε πάνω από 60%. Το 2012 μάλιστα το ελληνικό κράτος αναγκάστηκε να συμφωνήσει σε μία ακόμα πιο σκληρή μνημονιακή υποχρέωση άρσης του κρατικού προστατευτισμού: αναγκάστηκε να βάλει πλαφόν, δηλαδή ανώτατο όριο, στο ποσό της φαρμακευτικής δαπάνης. Αναγκάστηκε να δεχτεί δηλαδή ότι μπορεί να πληρώνει μέχρι ένα ποσό της φαρμακευτικής δαπάνης και όχι όσο θέλει. Αν η φαρμακευτική δαπάνη ξεπερνούσε αυτό το πλαφόν, το ποσό που περίσσευε θα έπρεπε να το καλύψουν με δικά τους έξοδα οι ίδιες οι φαρμακευτικές εταιρίες. Μάλιστα, αυτή η κάλυψη θα γινόταν αυτόματα, δηλαδή το κράτος θα έπαιρνε αυτόματα πίσω απ' τις φαρμακοβιομηχανίες τα χρήματα που ξεπερνούσαν αυτό το πλαφόν.

Ο μηχανισμός αυτός επιστροφής της υπέρβασης στη φαρμακευτική δαπάνη ονομάστηκε claw-back και δεν αφορούσε μόνο τις φαρμακοβιομηχανίες, αλλά ολόκληρη τη βιομηχανία της υγείας, γιατί πλαφόν δεν μπήκε μόνο στην αγορά φαρμάκων απ' το κράτος, αλλά και στις δαπάνες εξετάσεων, νοσηλείας και θεραπειών που πλήρωνε το δημόσιο στα διαγνωστικά κέντρα και στις ιδιωτικές κλινικές.⁶ Ότι ξεπερνούσε αυτό το όριο, θα το επέστρεφαν στο δημόσιο οι ιδιωτικές κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα. Με απλά λόγια, **οι φαρμακοβιομηχανίες, οι ιδιωτικές κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα, κλήθηκαν να επιστρέφουν μερίδιο της κρατικής χρηματοδότησης, μιας κρατικής χρηματοδότησης που μέχρι τότε δεν είχε κανένα όριο.**

Το claw-back μετατράπηκε ευθύς εξαρχής σε κόκκινο πανί για την ελληνική βιομηχανία της υγείας. Το 2014 για παράδειγμα, ο κ. Γιαννακόπουλος, πρόεδρος της ΒΙΑΝΕΞ, πιστός στη ρητορική της περιόδου αποκαλούσε το claw-back, «χαράτσι».⁷ Τα αφεντικά της υγείας, με την κάλυψη του ελληνικού κράτους βρήκαν διάφορους νομικιστικούς τρόπους να μην επιστρέψουν την υπέρβαση (το claw-back) του 2012 και του 2013. Με άλλα λόγια το ελληνικό κράτος μπορεί να δέχτηκε ότι θα σταματήσει να χρηματοδοτεί τη βιομηχανία της υγείας, αλλά δεν τήρησε αυτή του τη δέσμευση. Για δύο ολόκληρα χρόνια, το ελληνικό κράτος δεν πήρε πίσω ούτε ευρώ από τη φαρμακευτική δαπάνη που ξεπερνούσε το πλαφόν που είχε συμφωνήσει με την ευρωπαϊκή ένωση.

Το 2015 οι «δανειστές» ζήτησαν περαιτέρω άρση του προστατευτισμού της ελληνικής οικονομίας. Τα βασικά τους ζητήματα συμπεριελάμβαναν την αύξηση της φορολογίας των εφοπλιστών, τη μείωση των στρατιωτικών δαπανών, την αύξηση του ΦΠΑ στα νησιά και τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, δηλαδή της τιμής των φαρμάκων. Οι απαιτήσεις αυτές τέθηκαν σε δημοψήφισμα κι ο «ελληνικός λαός», με την καθοδήγηση της αριστεράς, είπε «περήφανα ΟΧΙ!».

Μέσα στα υπόλοιπα ζητήματά τους λοιπόν, οι «δανειστές» φρόντισαν να συμπεριλάβουν κι αυτή την κατά-τ'άλλα-υποχρέωση που δεν εφαρμοζόταν. Το κείμενο στο οποίο είπαμε «περήφανα ΟΧΙ!» χωρίς φυσικά να το διαβάσουμε, όριζε μεταξύ των υπολοίπων πραγμάτων που αρνηθήκαμε (περήφανα πάντα) και το εξής:

[το ελληνικό κράτος] **θα μειώσει την τιμή όλων των φαρμάκων εκτός πατέντας και των γενοσήμων**, καταργώντας τη σχετική ρήτρα. Θα μειώσει τις τιμές των διαγνωστικών εξετάσεων και θα ενισχύσει τις φαρμακευτικές επιστροφές. **Θα εφαρμόσει και θα επεκτείνει** ως το 2016 το πλαφόν (clawbacks) για τις ιδιωτικές κλινικές, τα διαγνωστικά κέντρα και τις φαρμακευτικές εταιρίες.⁸

Δεν έχει πλάκα; Πριν από έξι χρόνια, η ίδια ακριβώς αριστερά που σήμερα μας έχει ζαλίσει με την «ισότιμη πρόσβαση στην υγεία για όλους» είχε θέσει ως μέγιστο επαναστατικό καθήκον το «ΟΧΙ» στο δημοψήφισμα του Αλέξη, δηλαδή μεταξύ άλλων και το «ΟΧΙ» στη μείωση της τιμής των φαρμάκων. Δεν πρόκειται για κάποια αντίφαση. Η αυξημένη τιμή των φαρμάκων δεν ήταν ποτέ αντιθετική με την «ισότιμη πρόσβαση στην υγεία για όλους». Αντίθετα ήταν κομμάτια του ίδιου παζλ. Υγεία για όλους σήμαινε πολλά φάρμακα που τα πληρώνει το κράτος, αυξημένη τιμή σήμαινε ακριβά φάρμακα που τα πληρώνει το κράτος, άρα: πολύ κρατικό χρήμα προς τη φαρμακοβιομηχανία. Αυτός είναι και ο λόγος που είχε εμφανιστεί κι ο κ. Γιαννακόπουλος, πρόεδρος της ΒΙΑΝΕΞ στη Βουλή και υποστήριζε το «ΟΧΙ!». Τότε γράφαμε ότι:

Το ελληνικό κράτος διαπραγματεύεται την περαιτέρω άρση του προστατευτισμού του με νύχια και με δόντια. Η υποστήριξη της φαρμακοβιομηχανίας παρά τα μνημόνια που είδαμε ήδη, είναι ένα μόνο μικρό κομμάτι αυτής της διαδικασίας.⁹

Έξι χρόνια μετά, μας φαίνεται ότι η ίδια διατύπωση συνεχίζει να κάνει πολύ πιο κατανοητά τα όσα συμβαίνουν στον τομέα της βιομηχανίας της υγείας. Παρά το «περήφانو όχι» όμως, το ελληνικό κράτος αναγκάστηκε τελικά προς μεγάλη του στεναχώρια να εφαρμόσει όντως αυτό το πλαφόν στη χρηματοδότηση των φαρμακευτικών και των κλινικών. Όπως ανέφεραν τα σχετικά site τον Σεπτέμβριο του 2015 (την περίοδο του περίφημου «Αλέξης πρόδωσε»):

Οι έλεγχοι και η είσπραξη του ποσού που προκύπτει από τον αυτόματο μηχανισμό επιστροφής υπερβάσεων (claw back) για το 2013 δεν μπόρεσαν να γίνουν, εξαιτίας των ενστάσεων που είχαν υποβάλει οι πάροχοι. Σε συμφωνία με τους «θεσμούς», αποφασίστηκε η αλλαγή του μαθηματικού τύπου του «claw back» για το 2014 και η αποσύνδεσή του από αυτό του 2013.¹⁰

Δηλαδή το ελληνικό κράτος αναγκάστηκε να εφαρμόσει όντως το πλαφόν στη χρηματοδότηση της βιομηχανίας της υγείας. Όπως φαίνεται και στο παραπάνω διάγραμμα, από το 2015 και μετά, όντως η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη σταθεροποιήθηκε σε ένα ανώτατο όριο. Δράμα για τη φαρμακοβιομηχανία, δράμα για το δημόσιο σύστημα υγείας, δράμα για τις ιδιωτικές κλινικές και τους «κλινικάρχες» τους. Το 2015 δηλαδή μια ολόκληρη βιομηχανία, η άνθιση της οποίας βασιζόταν στο αθρόο κρατικό χρήμα, δέχτηκε ένα τεράστιο πλήγμα. Αλλά το πράγμα δε σταματάει εκεί. Γιατί τα επόμενα χρόνια η καπιταλιστική κρίση συνεχιζόταν.

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2

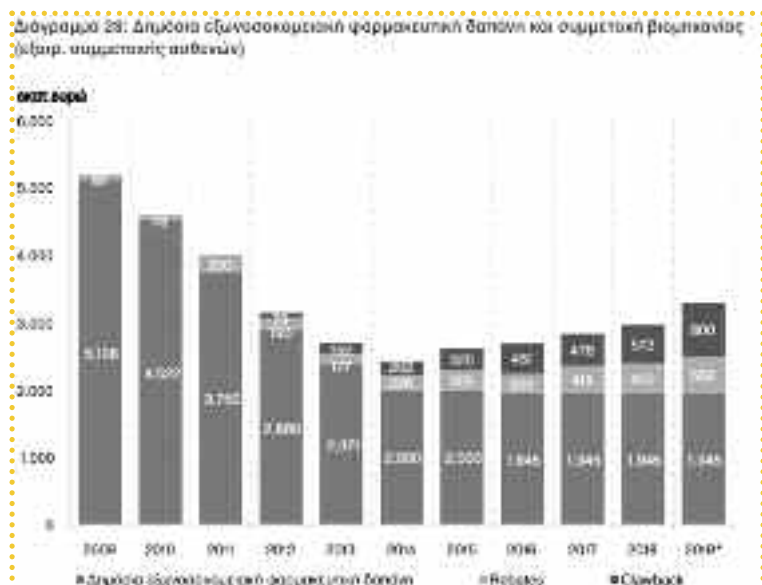
Επίσης από το 2015, όταν η Ελλάδα αποδέχτηκε ότι «θα εφαρμόζει το claw-back», ο κ. Γρηγόρης Σαραφιανός, ισόβιος πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Ιδιωτικών Κλινικών, έκλαιγε με μαύρο δάκρυ, γκρίνιαζε ότι θα έρθει κρίση στον κλάδο και κατονόμαζε ως υπεύθυνο το κράτος που υπέκυψε στα μνημόνια. Φυσικά δεν τον ένοιαζε για τον εαυτό του, αλλά για την «κάλυψη της υγείας των ασθενών»:

Ο ΕΟΠΥΥ είναι ο ηθικός αυτουργός, τονίζει ο κ. Σαραφιανός, ο οποίος οδηγεί σε μαρασμό έναν υγιή κλάδο, δημιουργώντας σοβαρό πρόβλημα στην κάλυψη των ασθενών, αλλά και στην βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, στέλνοντας ταυτόχρονα στην ανεργία πολλούς εργαζομένους.³⁰

Έξι χρόνια αργότερα ανέλαβε τα ηνία των διαπραγματεύσεων με το κράτος για την ταρίφα των λεγόμενων «επιτάξεων».

ΜΙΑ ΚΡΑΤΙΚΟΔΙΑΙΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕ ΠΛΑΦΟΝ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ (2015-2019)

Από το 2015 και μετά το ελληνικό κράτος άρχισε να εφαρμόζει το πλαφόν στην κρατική χρηματοδότηση της βιομηχανίας της υγείας. Το πλαφόν ορίστηκε στο 1,945 δισεκατομμύρια ευρώ. Αν η φαρμακευτική δαπάνη υπερέβαινε αυτό το ποσό, τα νοσοκομεία έπρεπε να επιστρέφουν αυτόματα την υπέρβαση στον ΕΟΠΥΥ, δηλαδή στο κράτος. Το πράγμα άρχισε να δείχνει κάπως έτσι:

Στην πραγματικότητα δηλαδή, η φαρμακευτική δαπάνη δεν σταθεροποιήθηκε το 2015. Αντίθετα αυξήθηκε και πάλι, μόνο που την αύξησή της, κλήθηκαν να την πληρώσουν στο μέλλον οι φαρμακοβιομηχανίες και οι ιδιωτικές κλινικές. Το 2019, το claw-back εκτινάχθηκε στα 800 εκατομμύρια για τις φαρμακοβιομηχανίες, στα 180 εκατομμύρια για τα διαγνωστικά κέντρα και στα 280 για τις ιδιωτικές κλινικές.¹¹ Η πληρωμή αυτή βέβαια, υπολογιζόταν την επόμενη χρονιά και συμψηφιζόταν με τις επόμενες πληρωμές του ΕΟΠΥΥ προς τις φαρμακοβιομηχανίες και τις κλινικές. Επομένως, ακόμα και ως πλαφόν, λειτουργούσε ως πρόσκαιρη ενίσχυση των ταμείων τους, κάτι σαν δάνειο, σαν αναβολή της κρίσης. Το πρόβλημα με την κρίση όμως είναι ότι δε γίνεται να αναβάλλεται επ' άπειρον.

Το 2019 λοιπόν, η κατάσταση στον κλάδο των ιδιωτικών κλινικών δε διέφερε πολύ από διάφορες άλλες ασθμαίνουσες βιομηχανίες (έχουμε αναφερθεί και σε μερικές άλλες, μεταξύ των οποίων η βιομηχανία γούνας που κατέληξε με τα σφαγμένα μινκ). Κρίση βαθιά πλήττει τον κλάδο! Όταν έχεις συνηθίσει ένα τεράστιο μερίδιο των κερδών σου να προέρχεται από το κράτος και αυτό το μερίδιο συρρικνώνεται, προφανώς θα παίξει γκρίνια. Από το 2008 μέχρι το 2019, 45 από τις 160 ιδιωτικές κλινικές διέκοψαν τη λειτουργία τους.¹² Κι οι υπόλοιπες κλαίγονταν πως δεν τις υποστηρίζει αρκετά το κράτος. Όπως τα έλεγε κι η σεκίτικη αφίσα λοιπόν: «νοσηλευτηρίων που κλείνουν». Τον Οκτώβρη του 2019, ο πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Ιδιωτικών Κλινικών, Γ. Σαραφινός, κατέθεσε υπόμνημα στο υπουργείο Υγείας, στο οποίο μεταξύ άλλων έλεγε:

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι πολλά, σοβαρά, απειλούν τη βιωσιμότητά μας και προέκυψαν μετά το 2013 είτε ως μνημονιακές συνέπειες είτε λόγω ιδεοληψιών της προηγούμενης πολιτικής ηγεσίας. Ζητούμε:

- Κατάργηση των ληστρικών μέτρων Rebate και Claw-Back που επιβλήθηκαν, με αναδρομική ισχύ, το 2013, ως προσωρινό μέτρο για μια διετία αλλά δυστυχώς με νομοθετική πρωτοβουλία του ΣΥΡΙΖΑ και την ψήφο της Ν.Δ. έχει παραταθεί έως το 2022.

Συμπέρασμα: Θέλουμε πίσω τα λεφτά που μας δίνετε μέχρι πρότινος και αναγκαστήκατε να τα κόψετε λόγω του πλαφόν στην κρατική χρηματοδότηση. Ο πρόεδρος όμως συνεχίζει να θέτει στο υπουργείο τα ζητήματά του κλάδου του:

- Λειτουργία κλινών ΜΕΘ Ιδιωτικών Κλινικών: Διαβάσαμε δηλώσεις σας ότι θα τροποποιήσετε τις συμβάσεις με τις Κλινικές ώστε να διαθέσουν στο σύστημα περισσότερες κλίνες. Λάθος. Η σύμβασή μας με τον ΕΟΠΥΥ δεν καθορίζει συγκεκριμένο αριθμό κλινών αλλά το ΣΥΝΟΛΟ των κλινών. Στην πράξη, από τα 21 εκατ. ευρώ του υπο-κωδικού για δαπάνες ΜΕΘ καταναλώνονται περίπου 14 εκατ. ευρώ, σε 10 περίπου μόνο Κλινικές της Αττικής. Το πρόβλημα ότι δεν διατίθενται κλίνες ΜΕΘ οφείλεται στη μη συνεργασία

όλων των ΕΚΑΒ. [...] Άλλωστε το κόστος νοσηλείας σε ΜΕΘ νοσοκομείου του ΕΣΥ ξεπερνά τις 3.500 ευρώ ενώ το ημερήσιο νοσήλιο του ΕΟΠΥΥ ανέρχεται στο ποσό των 800 ευρώ μόνο!!!¹³

Τι έχουμε εδώ πίσω απ' τις ακατανόητες διατυπώσεις; Τι έπαιζε με τις ΜΕΘ των ιδιωτικών κλινικών το 2019, όταν ακόμα η ελληνική κοινωνία δεν ήξερε τη λέξη «ΜΕΘ»; Ο πρόεδρος λέει ότι υπάρχει σύμβαση του ΕΟΠΥΥ με τις ιδιωτικές κλινικές, ώστε το δημόσιο να μπορεί να χρησιμοποιεί το σύνολο των ιδιωτικών ΜΕΘ. Η σύμβαση ορίζει μέχρι 21 εκατ. ευρώ, αλλά οι ιδιωτικές κλινικές καταφέρνουν να εισπράξουν μόνο τα 14, «με ευθύνη του ΕΚΑΒ». Και μετά γκρινιάζει ότι το αντίτιμο που πληρώνει ο ΕΟΠΥΥ είναι χαμηλό, μόλις 800 ευρώ τη μέρα.

Πράγματι, μετά την εφαρμογή του μνημονιακού claw-back το 2015, το οποίο θα έπληττε τις ιδιωτικές κλινικές, το κράτος βρήκε έναν έμμεσο τρόπο να τις χρηματοδοτήσει. Ο ΕΟΠΥΥ ήρθε σε συμφωνία με τις ιδιωτικές κλινικές, «νοικιάζοντας» υποτίθεται τις υπηρεσίες τους για λογαριασμό του δημοσίου. Όπως αναφερόταν στο Ριζοσπάστη το Γενάρη του 2016, δηλαδή λίγο μετά την εφαρμογή των μνημονιακών μέτρων (κωδικός «Αλέξης πρόδωσε»), «ο ΕΟΠΥΥ προχώρησε πριν από λίγες μέρες σε συμφωνία με τις ιδιωτικές κλινικές: για νοσηλεία σε ΜΕΘ, ο ΕΟΠΥΥ θα πληρώνει τις συμβεβλημένες ιδιωτικές κλινικές, για τις τρεις πρώτες ημέρες νοσηλείας 700 ευρώ ημερησίως».¹⁴

Η ενοκίαση ΜΕΘ των ιδιωτικών κλινικών λοιπόν υφίσταται από το 2016 και είναι ένας τρόπος έμμεσης κρατικής χρηματοδότησής τους.

ENTER COVID: ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ 2020 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Η κινεζική ανακάλυψη του εργαλείου «πανδημία» χρησιμοποιήθηκε από τα κράτη ως μέθοδος διεξαγωγής του εμπορικού πολέμου και κρατικού προστατευτισμού.¹⁵ Τα κράτη της Ε.Ε. που έπαθαν «πανδημία» και «μέτρα» σε βαθμό μεγαλύτερο απ' όλα τ' άλλα, προσπάθησαν μέσω του εργαλείου «πανδημία» να κάνουν ακριβώς αυτό: να εφαρμόσουν μεθόδους κρατικού προστατευτισμού, αδιαφορώντας για τις συμφωνίες που υπήρχαν εντός της Ε.Ε, οι οποίες όριζαν το πόσο θα μπορούσε το κάθε κράτος να προστατεύει τα αφεντικά του έναντι των άλλων. Αυτό έκανε και το ελληνικό κράτος. Κατά παράβαση των κανόνων της Ε.Ε., το ελληνικό, αλλά και κάθε άλλο, κράτος έριξε κρατικό χρήμα στα ντόπια αφεντικά, επειδή λέει «πλήττονταν λόγω της πανδημίας». Με αυτόν τον τρόπο έκλεισε υποχρεωτικά επιχειρήσεις που έτσι κι αλλιώς είχαν πρόβλημα και ανέλαβε να τις χρηματοδοτεί το ίδιο για όσο θα έμεναν κλειστές. Στον τομέα της υγείας όμως, έκανε ακόμα περισσότερα.

Το πρώτο πράγμα που έκανε ήταν να διπλασιάσει την ταρίφα που πλήρωνε στις ιδιωτικές κλινικές για τη χρήση των ΜΕΘ τους. Από 800 ευρώ ανά κλίνη την ημέρα το 2019, η τιμή το Μάρτη του '20 έφτασε τα 1.600 ευρώ. Η αριστερή αντιπολίτευση σ' όλο αυτό ήταν ότι αυτά τα χρήματα δεν μοιράζονταν ισόποσα στις ιδιωτικές κλινικές, αλλά προμοτάρονταν συγκεκριμένες έναντι άλλων. Ο κ. Πολάκης έλεγε τότε συμφωνώντας με την αύξηση της ταρίφας: «Θα μπορού-

Ο ΠΕΤΣΑΣ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΕ

Η αντιπολίτευση πιέζει για επιτάξεις. Η κυβέρνηση θα ήθελε να χρηματοδοτήσει όλα τα αφεντικά επ' αόριστον, αλλά έχει αντικειμενικούς περιορισμούς. Οπότε ο κ. Πέτσας βγαίνει στην άμυνα και απαντά στον Σύριζα:

Η επίταξη κλινών δεν είναι δωρεάν. Κοστίζει. Όταν λοιπόν πρότεινε ο ΣΥΡΙΖΑ να επιτάξουμε τις ιδιωτικές κλίνες ΜΕΘ από πέρυσι τον Μάρτιο χωρίς να τις χρειαζόμαστε, σημαίνει ότι ο Έλληνας φορολογούμενος θα έπρεπε να πληρώσει από την τσέπη του 1.600 ευρώ την ημέρα για κάθε κλίνη που επιτάσσεται και να πάνε στην τσέπη του ιδιώτη που έχει την κλινική. Από τον Μάρτιο μέχρι τον Οκτώβριο δεν χρειάστηκε να επιταχθεί κάποια ιδιωτική κλίνη ΜΕΘ. Μέχρι τότε αν είχαμε κάνει αυτό που ζητούσε ο ΣΥΡΙΖΑ θα είχαμε δώσει περίπου 120 εκατ. ευρώ από την τσέπη του φορολογούμενου στους ιδιώτες χωρίς να το χρειαζόμαστε. Στη Θεσσαλονίκη, όταν χρειάστηκε επίταξη, έγινε. Είναι σαφές ότι θα προχωρούμε σε επίταξη και άλλων ιδιωτικών κλινών, εφόσον αυτό χρειάζεται.³¹

Με άλλα λόγια, «κι εμείς θέλουμε να ρίχνουμε συνεχώς χρήμα στα αφεντικά ρε βρωμοσυριζαίοι, αλλά εσείς το έχετε παραχέσει».

ΤΟ Χωριάτικο

ο φούρνος της γειτονιάς

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 3

Ο κ. Αγγελος Γιαννακόπουλος, ιδιοκτήτης της εταιρίας φούρνων «Χωριάτικο», δηλαδή μιας απ' τις μεγαλύτερες βιτρίνες ξεπλύματος χρημάτων που προέρχονται από την καταναγκαστική πορνεία, αποφάσισε προφανώς ότι πρέπει να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Έτσι, κατάφερε να κερδίσει τον διαγωνισμό για την προμήθεια των self tests που θα του απέδιδε κάτι παραπάνω από δέκα εκατομμυριάκια. Δυστυχώς, η συμμετοχή του στο διαγωνισμό προκάλεσε κάποιου είδους σούσουρο «σκανδάλου» κι έτσι η σύμβαση ακυρώθηκε.

Παρ' όλα αυτά, το γεγονός παραμένει. Δίχως να υποτιμούμε τις πειθαρχικές τους λειτουργίες, τα self tests αποτελούν ίσως ό,τι πιο κοντινό στο «θάψε και ξέθαψε φιάλες με λεφτά σε ανθρακωρυχεία» που περιέγραφε ο Κίνος ως μέθοδο τόνωσης της οικονομίας. Δηλαδή τα κράτη πληρώνουν κάτι εκατομμύρια για τεστ που γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι στη μεγάλη τους πλειοψηφία θα πάνε στον κάλαθο των αχρήστων. Και προφανώς κάθε είδους αφεντικό σπεύδει να διεκδικήσει το δικό του μερίδιο απ' την πίτα. Πόσο μάλλον όταν η δουλειά της νύχτας έχει πέσει.

Σε αντίθεση με τον άλλον, όμως, αυτός ο Γιαννακόπουλος δεν έχει κληθεί ακόμα να μιλήσει στη Βουλή για τα προβλήματα του κλάδου. Ποιος ξέρει, ίσως να μην έχουν κάνει ακόμα εκλογές στο σωματείο...

σαμε να συζητήσουμε μια μικρή αύξηση στο ημερήσιο νοσήλιο ΜΕΘ (πχ 20-25%) για όσο διαρκεί η πανδημία, λόγω και της μείωσης του τζίρου της, αλλά για όλους!».¹⁶ Εν τω μεταξύ, η γκρίνια στον κλάδο συνεχιζόταν. Το καλοκαίρι οι ιδιωτικές κλινικές προέβλεπαν μείωση έως και 70% στον τζίρο τους και ζητούσαν κι άλλη υποστήριξη για να μην αρχίσουν τα λουκέτα.¹⁷

Και κάπου τον Νοέμβριο εμφανίστηκε το ζήτημα των «επιτάξεων» ως κάποια δήθεν αδυσώπητη μάχη μεταξύ κράτους που χρειάζεται ΜΕΘ και ιδιωτικών κλινικών που δεν θέλουν να τις δώσουν. Στην πραγματικότητα, όπως είδαμε, οι ιδιωτικές κλινικές έδιναν από πριν ΜΕΘ (με αντάλλαγμα κάτι ανάμεσα σε 14 και 21 εκατομμύρια) και παρακαλούσαν για να δώσουν περισσότερες και ακριβότερα κοστολογημένες. Το όλο ζήτημα με τις επιτάξεις δε διατάραξε ιδιαίτερα αυτή τη συμφωνία. Προσέφερε όμως μια περίφημη ευκαιρία για διαπραγμάτευση της τιμής, καθώς και για να κλείσει μια ακόμα συμφωνία με την οποία οι ιδιωτικές κλινικές θα άνοιγαν επιπλέον ΜΕΘ για το δημόσιο λαμβάνοντας το ποσό των 30 εκατομμυρίων ευρώ.¹⁸ Επίσης θα φιλοξενούσαν και άλλα περιστατικά σε απλές κλίνες (όχι ΜΕΘ) έναντι της πολύ πιο ταπεινής αποζημίωσης των 34, 63 ευρώ, αλλά σε πολύ πιο μαζικό επίπεδο, καθώς μπορούσαν να διαθέσουν χιλιάδες απλές κλίνες.¹⁹

Η όλη διαπραγμάτευση περιλάμβανε και την επίταξη δύο ιδιωτικών κλινικών στη Θεσσαλονίκη τον Νοέμβριο, «για να σταθεί στα πόδια του το σύστημα υγείας», της Euromedica και της κλινικής Λυσίμαχος Σαραφianός (ιδιοκτησίας του προέδρου της Πανελληνίας Ένωσης Ιδιωτικών Κλινικών). Τελικά βέβαια, η μία κλινική έμεινε τελείως άδεια κατά τη διάρκεια της επίταξης κι η άλλη φιλοξένησε μόνο ασθενείς άσχετους με την πανδημία σε απλές κλίνες. Η επίταξη των δύο κλινικών αναφέρθηκε στα μέσα με αέρα σκανδάλου, καθώς και οι δύο βρίσκονται περίπου σε καθεστώς πτώχευσης, ενώ ακόμα κι η Εφ.Συν., που ψήνεται τίγκα με τις επιτάξεις των κλινικών, έγραφε ότι «μέσω της επίταξης ουσιαστικά τον επιχορηγεί με τεράστια χρηματικά ποσά από τον κρατικό κορβανά! Το ελληνικό Δημόσιο θα πληρώνει στην εταιρεία (και σε κάθε επιταγμένη ιδιωτική μονάδα) το διπλάσιο νοσήλιο απ' αυτό που κοστίζει στον

ΕΟΠΥΥ υπό κανονικές συνθήκες ένα κρεβάτι ιδιωτικής κλινικής».²⁰ Από μεριάς τους η Εφ.Συν. και ο Σύριζα είναι σταθεροί υπέρμαχοι της ιδέας της επίταξης, παρουσιάζοντάς την ως γροθιά στο κατεστημένο των «κλινικαρχών», ενώ γνωρίζουν πολύ καλά ότι οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες των κλινικών επιδιώκουν να δώσουν όσο περισσότερες κλίνες γίνεται στον δημόσιο τομέα λόγω της κρίσης στον κλάδο τους.

Η πανδημία και η «υγειονομική κρίση» χρησιμοποιείται από τα αφεντικά του κλάδου της υγείας όπως τα αφεντικά των νησιών χρησιμοποιούσαν την «προσφυγική κρίση» για να αντλήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα υλικά οφέλη από το κράτος. Πίσω από τη γκρίνια, κρύβεται η διαπραγμάτευση. Πίσω απ' το «έχουμε μεγάλο πρόβλημα», κρύβεται το «θέλουμε λεφτά». Πίσω απ' το «θέλουμε πολύ να προσφέρουμε», κρύβεται επίσης το «θέλουμε λεφτά». Και αυτό δεν αφορά φυσικά μόνο τους ιδιοκτήτες των ιδιωτικών κλινικών. Όλος ο κλάδος της υγείας έχει προσαρμόσει τη ρητορική του αναλόγως και παρακαλά νατσιμήσει κατιτίς από τα κρατικά ταμεία. Οι γιατροί επίσης «επιτάχθηκαν» με 2.000 ευρώ το μήνα, αφορολόγητα και ακατάσχετα.²¹ Οι παραγωγοί χειρουργικών μασκών έχουν δει το κράτος να βαφτίζει την αγορά των προϊόντων τους υποχρεωτική. Τα διαγνωστικά κέντρα ζητούσαν να καλύπτει ο ΕΟΠΥΥ το κόστος των τεστ και να εξαιρεθούν από το πλαφόν της φαρμακευτικής δαπάνης.²² Τελικά μετατράπηκαν με το αζημίωτο σε εμβολιαστικά κέντρα.²³ Εκατομμύρια τεστ έχουν αγοραστεί απ' το κράτος μόνο και μόνο για να αγοραστούν και μετά να πεταχτούν στον κουβά. Οι φαρμακοποιοί τσινούσαν με τις κρατικές παροχές γιατί δε θεωρούν ότι επωφελούνται αρκετά ως μεσάζοντες της διανομής των self tests.²⁴ Κι ο αρχηγός της αντιπολίτευσης, με την εμπειρία του 2015, ζητούσε να απελευθερωθούν οι πατέντες του εμβολίου για να μπορεί να συμμετέχει η ελληνική φαρμακοβιομηχανία στο παιχνίδι, με τον πρωθυπουργό να απαντά ότι αυτός το σκέφτηκε πρώτος.²⁵ Όλα αυτά είναι κομμάτια της ίδιας χασοτικής συζήτησης. Της συζήτησης περί κρατικής χρηματοδότησης της βιομηχανίας της υγείας, η οποία διεξάγεται στον δημόσιο λόγο με όρους «ιού».

Κι ακόμα: το ελληνικό κράτος μετέτρεψε τα μισά δημόσια νοσοκομεία σε «μνοθεματικά», τα οποία έπαψαν να δέχονται οποιοδήποτε άλλο περιστατικό πέρα από κορονοϊό. Ακύρωσε όλα τα τακτικά χειρουργεία. Με αυτόν τον τρόπο υποστήριξε έμμεσα τις ιδιωτικές κλινικές, στρέφοντας μεγάλο μέρος των υπόλοιπων ασθενών προς αυτές. Ρωτήστε όσους αναγκάστηκαν να κάνουν οποιοδήποτε χειρουργείο τον τελευταίο χρόνο.

Οι σχετικές με τον ιό δαπάνες ήταν ακόμα πιο προσοδοφόρες για τον κλάδο της υγείας, αφού οτιδήποτε είχε να κάνει με covid αποτελούσε εξαίρεση από το καθορισμένο πλαφόν. Όλα: νοσηλείες σε απλές κλίνες, νοσηλείες σε ΜΕΘ, φαρμακευτική περίθαλψη, τεστ μοριακά, τεστ ράπιντ, τεστ γουατέμπερ, όλα τους εξαιρούνταν από το περίφημο claw-back. Από το claw-back εξαιρέθηκαν ακόμα και τα πάσης φύσεως άσχετα με τον κορονοϊό, αλλά σχετικότατα με την ελληνική φαρμακοβιομηχανία εμβόλια (ξέρετε, αυτά για την απλή γρίπη, και άλλα τέτοια).²⁶ Εκτός αυτού, το πλαφόν ανέβηκε αυθαίρετα στα 2,088 δις., δηλαδή αυξήθηκε πάνω από 100 εκατομμύρια.²⁷ Και παρ' όλα αυτά, το clawback του 2020 για τις φαρμακοβιομηχανίες έφτασε στο ποσό-ρεκόρ των 923 εκ. ευρώ.²⁸ Το ελληνικό κράτος λοιπόν, μέσω «κορονοϊού» αύξησε υπέρογκα τις δαπάνες υγείας του για το 2020.

Φυσικά, όλο αυτό το χρήμα δε γεννιέται από αέρα κοπανιστό. Είναι χρήμα που το ελληνικό κράτος γράφει στα κιτάπια του δημόσιου χρέους, το οποίο όλο και περισσότερο φαίνεται πως δε θα εξοφληθεί ποτέ. Την ίδια διαδικασία ακολουθεί και με όλους τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας οι οποίοι δέχονται κρατική ενίσχυση. Δίχως να το γνωρίζουμε καλά, είμαστε βέβαιοι πως και τα υπόλοιπα κράτη της ευρωπαϊκής ένωσης καταπιάνονται με παρόμοια τεχνάσματα, προσπαθώντας να ενισχύσουν τώρα τις ντόπιες βιομηχανίες τους και να πετάξουν το χρέος στο μέλλον. Παρεμφερείς συμφωνίες με τις ιδιωτικές κλινικές έχουν λάβει χώρα και στην Αγγλία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Αυστραλία και υποψιαζόμαστε και σε πολλές άλλες χώρες. Όλες τους έγιναν για να προστατευθεί η εγχώρια βιομηχανία, όχι για να «αντιμετωπιστεί η υγειονομική κρίση». Πρόκειται για μία απ' τις πιο κραυγαλέες όψεις των πολιτικών κρατικού προστατευτισμού του τελευταίου έτους. Η ρητορική των «επιτάξεων» είναι η αριστερή συνεισφορά στη διαπραγμάτευση. Η αριστερά παριστάνει ότι τσακώνεται με τους ιδιοκτήτες των κλινικών, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει τα αιτήματα του κλάδου τους. Μαγεία!

Κατά τ' άλλα, οι ιδιωτικές κλινικές έχουν έρθει στη δυσάρεστη θέση να μοιάζουν λιγάκι με τους ασθενείς τους: παραμένουν εν ζωή με μηχανική υποστήριξη, δη-

ΕΠΙΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Στην Αγγλία το NHS, το βρετανικό ΕΣΥ, έχει προχωρήσει σε μία συμφωνία με τις ιδιωτικές κλινικές η οποία είναι αρκετά γενναιοδωρη. Το NHS έχει νοικιάσει μαζικά μεγάλη μερίδα των ιδιωτικών κλινικών, με συνολικό κόστος που δεν έχει ανακοινωθεί, αλλά «διαρρέεται ότι φτάνει τα 400 εκατομμύρια το μήνα».³² Τα δύο τρίτα των εγκαταστάσεων βέβαια έμειναν αχρησιμοποίητα και η συμφωνία έχει δεχθεί μπόλικη κριτική, ιδίως γιατί οι ιδιωτικές κλινικές «πληρώνονται για να είναι άδειες εδώ και μήνες».³³ Από τη δική τους μεριά, οι ιδιοκτήτες των ιδιωτικών κλινικών είναι ενθουσιασμένοι με το ντιλ. Οι βρετανοί αναλυτές λένε ότι «η συμφωνία ήρθε ως φιλί ζωής στον ιδιωτικό τομέα σε μια εποχή αυξανόμενης αβεβαιότητας, γιατί ο ιδιωτικός τομέας υπέφερε», ενώ η εταιρία Spire Healthcare που είναι ο μεγαλύτερος ιδιώτης πάροχος υπηρεσιών υγείας στην Αγγλία δήλωσε ότι «η συμφωνία θα μας προσφέρει αρκετή ρευστότητα και οικονομική σταθερότητα για όσο διαρκέσει η πανδημία του Covid-19».³⁴ Τουλάχιστον εκεί η κρατική χρηματοδότηση είναι πιο χύμα, δεν κρύβεται πίσω από ορολογίες «επίταξης».

ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΤΟ REBATE!

Αν όπως κι εμείς, νομίζατε ότι ξεμπερδέψατε καταλαβαίνοντας τι είναι το claw-back, είστε φοβερά γελασμένοι. Γιατί υπάρχει και το rebate. Το οποίο, σύμφωνα με τη σύντομη αναζήτηση που κάναμε στο γκουγκλ είναι η «υποχρεωτική έκπτωση την οποία καλούνται να κάνουν στον ΕΟΠΥΥ οι ιδιώτες πάροχοι και για τα φαρμακευτικά προϊόντα το rebate υπολογίζεται βάσει ύψους πωλήσεων προϊόντος». Με άλλα λόγια, το rebate φορολογεί τη βιομηχανία βάσει του μεριδίου αγοράς που έχει στο κάθε φάρμακο. Το οποίο μερίδιο αγοράς έχει βέβαια να κάνει με το ποιο φάρμακο σου προτείνει ο γιατρός. Το οποίο με τη σειρά του έχει να κάνει με τα δωράκια που έδιναν οι (ελληνικές) φαρμακοβιομηχανίες στους γιατρούς για να προωθούν τα προϊόντα τους. Άρα το rebate είναι ένα μέτρο που έμμεσα περιορίζει την αθέμιτη προώθηση συγκεκριμένων φαρμάκων (προφανώς ελληνικών) στην αγορά.

Η όλη ορολογία μάς φαντάζει κι εμάς αλαμπουρνέζικα. Αλλά η κινηματική ορολογία για την «υγεία» είναι εξίσου ακατανόητη χωρίς αυτά. Μη γελιέστε: το πράγμα είναι άλφα-βήτα για τους αρμόδιους. Οι οποίοι ακούν «επιτάξεις» και «υγεία για όλους» και σκέφτονται «claw-back» και «rebate». Και στο βάθος, αυτό που καταλαβαίνουν είναι «κρατικός προστατευτισμός».

λαδή χάρη στο κρατικό χρήμα. Και το πρόβλημα είναι ότι τα κράτη κρατώντας τις ιδιωτικές κλινικές, αλλά και κάθε άλλη ασθμαίνουσα βιομηχανία στη ζωή, ετοιμάζονται όλο και περισσότερο να πλακωθούνε αναμεταξύ τους. Και μετά για όλους εμάς δε θα έχει κράτημα στη ζωή, αλλά αποστολή προς το θάνατο.

1. Όλα αυτά και μαζί η κρίση των ξενοδοχείων περιγράφεται στο «No22. Η εκατόμβη που δεν έγινε – το “θαύμα της επίπεδης καμπύλης” και η καινούργια καμπάνια του ΕΟΤ», *autonomentifa.gr*, 04/05/2020.
2. Το πιο τρανό παράδειγμα ίσως είναι πάλι οι ξενοδοχοί που ήθελαν να βάλουν στις εγκαταστάσεις τους μετανάστες, παριστάνοντας ταυτόχρονα ότι δεν τους θέλουν. Βλ. *Autonomie Antifa, Ο Ρατσισμός ως Υλικό Συμφέρον*, 01/2020 (δηλαδή δυο μήνες πριν οι ξενοδοχοί «πάθουν covid»).
3. Πόρισμα της Εξεταστικής Επιτροπής για τη διερεύνηση σκανδάλων στον χώρο της Υγείας κατά τα έτη 1997-2014, 2018, σελ. 218.
4. Περισσότερα για τον υγειονομικό κεύσινανισμό πριν το 2009 στο «Διδάγματα από μια “Πανδημία” που δεν Έκατσε», *Antifa #74*, 03/2021.
5. Θεόδωρος Τρύφων, «Δεν Υπάρχει Περιθώριο για Άλλα Μέτρα» στην χοντρή ειδική έκδοση Το Φάρμακο της Κρίσης που τυπώθηκε τους πρώτους μήνες του 2015 και διανεμήθηκε δωρεάν με την *Εφημερίδα των Συντακτών*, προφανώς με έξοδα της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας.
6. «Στο ΣτΕ οι εκπρόσωποι κλινικών για τον μηχανισμό claw back», *Εστία*, 16/09/2013.
7. «Το Ελληνικό Φάρμακο εγγύηση για την υγεία και την ανάπτυξη», *vianex.gr/nea*, 19/11/2014.
8. Το κείμενο είχε τον τίτλο «Μεταρρυθμίσεις για την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος και πέραν αυτού» και δημοσιεύθηκε στο site του Υπ. Εσωτερικών την 1/7/2015. Διαθέσιμο εδώ: <https://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/oe092-22-4277.pdf>. Ο τονισμός δικός μας.
9. Το κείμενο είναι το «Εθνη Κράτη, Καπιταλιστική Κρίση, Δημοψηφίσματα και τα ATM που περίσσεψαν από τον Δεκέμβρη», *Antifa #47*, 07/2015, και εκεί μπορεί κανείς να διαβάσει περισσότερα για τα ζητήματα του ελληνικού προστατευτισμού πριν το δημοψήφισμα, μαζί με μια real-time περιγραφή της κατάστασης της ελληνικής κοινωνίας το καλοκαίρι του 2015.
10. «Δεν κάνει πίσω το υπουργείο Υγείας στην απόφαση για claw - back και “πλαφόν” στις ιδιωτικές κλινικές», *iatronet.gr*, 30/09/2015.
11. «Με αρχικό προβλεπόμενο rebate και clawback 1,1 δις. ευρώ ξεκινά το 2020 ο ΕΟΠΥΥ», *healthmag.gr*, 26/12/2019.
12. «45 λουκέτα σε ιδιωτικές κλινικές την τελευταία δεκαετία», *capital.gr*, 11/11/2019.
13. «Υπόμνημα Πανελληνίας Ένωσης Ιδιωτικών Κλινικών προς την ηγεσία του υπ. Υγείας», *Ναυτεμπορική*, 03/10/2019.
14. «“Πεσκέσι” στις κλινικές η συμφωνία για κρεβάτια ΜΕΘ», *Ριζοσπάστης*, 21/01/2016.

15. Έχουμε προσπαθήσει να περιγράψουμε αναλυτικότερα αυτή την ιδέα στα κείμενα με τίτλο «Το Πείραμα» που μπορούν να βρεθούν στο autonomieantifa.gr
16. Όλα αυτά αναφέρονται στο «Αντί για την αναγκαία επίταξη, δίνε “δωράκια” δεκάδων εκατομμυρίων στους κλινικάρχες», *Ριζοσπάστης*, 26/03/20. Ο τονισμός δικός μας.
17. «Ιδιωτικές κλινικές: Προβλέψεις για «βουτιά» έως 70% στον ετήσιο τζίρο τους», *mononews.gr*, 09/05/2020.
18. Το ΕΣΥ στο «κόκκινο», τα εκατομμύρια στους κλινικάρχες». *Εφημερίδα των Συντακτών*, 24/09/2021.
19. «Γρηγόρης Σαραφιανός στο Iatronet: Οι ιδιωτικές κλινικές της Αττικής μπορούν να διαθέσουν 4.000 κλίνες», *iatronet.gr*, 09/03/2021.
20. «Επιτάσσει κλινικές τού υπό πτώχευση ομίλου Euromedica, δίνοντας δημόσιο χρήμα», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 26/11/2020 και «Θεσσαλονίκη: σοβαρές καταγγελίες για την Κλινική Σαραφιανού», *Εφημερίδα των Συντακτών*, ίδια μέρα.
21. «Στο «κόκκινο» τα νοσοκομεία αλλά η κυβέρνηση... αναμένει ακόμα τους ιδιώτες», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 20/03/2021.
22. «Διαγνωστικά Κέντρα: Αν μπει πλαφόν στην τιμή πρέπει να μπει και στα αναλώσιμα», *insurancedaily.gr*, 04/12/2020.
23. «Εμβολιασμοί μέχρι και τα μεσάνυχτα – Στη “μάχη” και ιδιωτικά κέντρα», *Καθημερινή*, 23/04/2021.
24. «Δημοσιεύθηκε ο διαγωνισμός για την προμήθεια των self-test στη Διαύγεια! Λεφτά... υπάρχουν για τον ανάδοχο!», *farmakoroioi.blogspot.com*, 25/03/2021.
25. «Πρόταση Τσίπρα: Η Ε.Ε. να πάρει τις πατέντες, οι χώρες να παράγουν μόνες τους εμβόλια», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 08/01/2020.
26. «Απαλλάχθηκαν από το άγχος του clawback οι εταιρείες εμβολίων», *healthmag.gr*, 07/01/2021.
27. Βλ. Βλ. «Κατεπίγον Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Υγείας», Νόμος Υπ’ Αριθμ. 4790, ΦΕΚ Α’ 48/31.03.2021». Για μια λιγότερο ακατανόητη περιγραφή των σημαντικών σημείων του νομοσχεδίου, βλ. «Ποιες αλλαγές για το clawback κάνει νόμο η Κυβέρνηση», *healthmag.gr*, 30/03/2021.
28. «“Εκρηξη” της φαρμακευτικής δαπάνης, “εκτίναξη” του clawback», *healthview.gr*, 08/12/2020.
29. «Δημ. Γιαννακόπουλος στη Βουλή: “Βλάκες, στημένοι ή άσχετοι” (βίντεο)», *koutipandoras.gr*, 15/10/2015.
30. «Κλινικές κλείνουν, η ανεργία στο κόκκινο & τα ληξιπρόθεσμα παραμένουν: Αυτά θα πούμε στον νέο πρόεδρο του ΕΟΠΥΥ, λέει η ΠΕΙΚ», *onmed.gr*, 18/11/2015.
31. «Αν χρειαστεί θα γίνει κι άλλη επίταξη λέει ο Πέτσας», *Τα Νέα*, 23/03/2021.
32. «Leaks reveal two-thirds of private hospital capacity went unused by NHS», *hsj.co.uk*, 01/12/2020.
33. «Treasury blocks plan for private hospitals to tackle NHS backlog» *The Guardian*, 18/05/2020.
34. «NHS enlists all English private hospitals to treat coronavirus», *Financial Times*, 21/03/2020.